

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Dereito comunitario do mar	Código	612447310	
Titulación	Mestrado Universitario en Dereito: Estudos da Unión Europea (Plan 2017)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito PrivadoDereito Público			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web	www.masterue.com			
Descrición xeral	A importancia da política marítima na UE é crecente como o demostra a publicación do Libro verde sobre Política marítima na UE. A imaxe e semellanza doutros países marítimos como os EEUU ou Canadá, está a definirse unha estratexia marítima global na UE. Ao longo desta materia, unha vez introducidos no estudo deste sector do Dereito, iranse repasando as principais liñas e políticas sectoriais que, como a pesca, a seguridade e protección marítima, o transporte marítimo ou o medio ambiente vertebran a acción comunitaria e nas que se concreta a estratexia integral na política marítima.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A4	CE4 - Resolución de problemas derivados dos usos e aproveitamentos dos mares e dos recursos pesqueiros.
A5	CE5 - Coñecemento dos ámbitos materiais nos que existe unha primacía do Dereito da Unión Europea: consumo; Dereito industrial; Dereito da competencia; Dereito de sociedades; Dereito das telecomunicacións; espazo de liberdade, seguridade e xustiza.
B1	CB6 - Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB8 - Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
B4	CB9 - Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
B5	CB10 - Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que deberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B6	CG1 - Coñecemento das institucións da Unión Europea e da vías de acceso ante elas dos cidadáns e das persoas xurídicas
B7	CG2 - Coñecemento das áreas xeográficas e dos aspectos materiais nos que se desenvolve a acción exterior da Unión Europea
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Manexo dos actos xurídicos comunitarios, podendo determinar o seu alcance e efectos no ordenamento interno estatal.	AI4		
Coñecemento das vías de participación (nacionais e comunitarias) dos entes subestatais nos asuntos comunitarios, con especial atención ao modelo autonómico español.	AI5		
Capacidade para resolver os problemas que se derivan dos usos e aproveitamentos de mares e océanos en clave internacional e comunitaria.		BI1	
Dominio do sistema de captación e xestión dos recursos comunitarios.		BI2	
Coñecemento dos instrumentos xurídicos e institucionais a través dos que se articulan as competencias exteriores da Unión Europea.		BI3	
Coñecemento das áreas xeográficas e dos eidos materiais nos que se desenvolve a acción exterior da Unión Europea.		BI7	
Manexo solvente do portal xurídico comunitario en Internet, incluso dende a casa, ós efectos de poder localizar todo tipo de documentación xurídica da Unión Europea, normativa ou non normativa.		BI4	
Que o alumno alcance unha comprensión sistemática dunha área de estudo e o dominio das habilidades e métodos de investigación relacionados coa devandita área.		BI5	
Capacidade crítica para analizar as distintas problemáticas derivadas dos aspectos xurídicos, institucionais, xeográficos e materiais que integran a dimensión exterior da Unión Europea.		BI6	
Que o alumno sexa capaz de aplicar coñecementos para a resolución de problemas nos novos ámbitos ou en ámbitos pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos ou multidisciplinares.			CI4
Que utilice como habilidade de aprendizaxe técnicas de estudo autodirixidas ou autónomas.			CI6
Que o alumno sexa capaz, por un lado, de concibir, deseñar, poñer en práctica e adoptar un proceso substancial de investigación con seriedade académica, así como, por outro lado, de contribuír a través dunha investigación orixinal que sexa merecedora da oportuna publicación referenciada a nivel nacional ou internacional.			CI7
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			CI8

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA I. A UNIÓN EUROPEA E O MAR	A. IMPORTANCIA OBXECTIVA: O MAR COMO RECURSO ESENCIAL DA UE B. REFLEXO SUBXECTIVO: DESDE A FRAGMENTACIÓN CARA A UNHA POLÍTICA MARÍTIMA INTEGRAL NA UE
TEMA II. RÉXIME XURÍDICO INTERNACIONAL E ESPAZOS MARÍTIMOS COMUNITARIOS	A. EVOLUCIÓN HISTÓRICA DO DEREITO DO MAR E PAPEL DA UE B. DELIMITACIÓN MARÍTIMA. ESPAZOS MARÍTIMOS INTERNACIONAIS E COMUNITARIOS
TEMA III. POLÍTICAS E INICIATIVAS SECTORIAIS COMUNITARIAS	A. POLÍTICA PESQUEIRA COMÚN B. PROTECCIÓN MARÍTIMA C. GALICIA E A INVESTIGACIÓN MARÍTIMA D. PATRIMONIO SUBACUÁTICO E. XESTIÓN INTEGRADA DO LITORAL F. MEDIO AMBIENTE MARIÑO G. TRANSPORTE E SEGURIDADE MARÍTIMA H. ESPAZOS PORTUARIOS I. RESPONSABILIDADE POR CONTAMINACIÓN MARIÑA J. TRABALLADORES DO MAR

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A4	1	0	1

Sesión maxistral	A5 B7 B5 B1 B6 C4 C6 C7	42	21	63
Discusión dirixida	B2 B3 B4	20	18	38
Traballos tutelados	C8	20	26	46
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	O coordinador da Materia realizará unha presentación do mesmo indicando as competencias que se pretende que alcance o alumno, os resultados de aprendizaxe e os obxectivos esenciais do módulo. Así mesmo, exporá as metodoloxías que se empregarán; o sistema de avaliación e, presentará aos profesores invitados que participarán na docencia.
Sesión maxistral	O profesor coordinador exporá as ideas básicas e contidos fundamentais de cada un dos puntos de programa, dando as instrucións e guiando a aprendizaxe autónoma do alumno.
Discusión dirixida	Sobre a base dos aspectos máis controvertidos que foron vistos nas sesións maxistrais, o Profesor fomentará o debate xurídico entre os alumnos presentando as posibles posturas e orientando a correcta argumentación xurídica.
Traballos tutelados	O alumno deberá elixir, entre os temas propostos polo profesor, un para elaborar un traballo de investigación tutelado. CONDICIÓN DE FORMA O traballo deberá ser entregado imperativamente antes do fin do prazo previsto (informarase do mesmo puntalmente). Presentarase en formato papel, escrito a computador (tipo de letra en texto estafes new roman 12, e tipo de letra en notas ao pé de pagina estafes new roman 10; espazo interlineal 1,5). A súa extensión será como mínimo 15 e como máximo 20 páxinas. CONDICIÓN DE FONDO O traballo consistirá nunha presentación global do tema elixido. Valorarase a orixinalidade, claridade expositiva e metodolóxica, así como o seu xuízo crítico. Deberá estar ben fundamentado na bibliografía básica. O alumno deberá elixir entre un dos temas abarcados pola materia e centrar o traballo nel. Require un traballo previo de documentación no que o alumno deberá consultar o que se di sobre o tema ou cuestión nos manuais ou obras xerais máis recentes. A bibliografía e documentación consultadas deberán ser presentadas ao final do traballo. Todo traballo ha de ter unha introdución ao comezo do mesmo e unha conclusión ou conclusións ao final. Na introdución exporase o tema a desenvolver, o seu interese e presentarse a orde de exposición que se seguirá. Procurarase subdividir o traballo en epígrafes ou partes e pór un título a cada unha delas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
	O Profesor dirixirá a discusión orientando e, de ser o caso, reordenando as intervencións dos estudantes. O Traballo tutorizará e guiará o traballo que realice cada alumno ou grupo. O número reducido de alumnos dos posgraos permite realizar unha atención personalizada que garante a adecuada consecución das competencias como así o demostra a elevada taxa de éxito na materia.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Sesión maxistral	A5 B7 B5 B1 B6 C4 C6 C7	Valorarase a asistencia e participación activa nas clases maxistras do profesor.	15
Discusión dirixida	B2 B3 B4	Avaliaranse as intervencións dos estudantes no marco dos debates e con relación á súa calidade de argumentación xurídica.	10
Traballos tutelados	C8	Valorarase a calidade do traballo realizado polo alumno seguindo as pautas previamente fixadas polo profesor.	75
Outros			

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica

- BARRAGÁN MUÑOZ (2004). Las áreas litorales de España. Del análisis geográfico a la gestión integrada. Barcelona: Ed. Ariel
- DIEZ DE VELASCO, M. (2013). Instituciones de Derecho internacional público, 18ª ed.. Madrid: Ed. Tecnos
- DIEZ DE VELASCO, M. (SOBRINO HEREDIA, J.M. coord.) (2010). Las Organizaciones internacionales, 16ª ed.. Madrid: Ed. Tecnos
- LÓPEZ ESCUDERO, M. Y MARTÍN PÉREZ DE NANCLARES, J. (2000). Derecho comunitario material. Madrid: Ed. Mc Graw Hill
- BARRIO GARCÍA, G. (1997). El régimen jurídico de la pesca marítima. Madrid
- BADENES CASINO, M. (1997). La crisis de la libertad de pesca en alta mar. Madrid
- CARRERA HERNÁNDEZ, F.J. (1995). Política pesquera y responsabilidad internacional de la Comunidad Europea. Salamanca
- CARRIL VÁZQUEZ, X.M. (1999). La seguridad social de los trabajadores del mar. Madrid: Ed. Civitas
- CASADO RAIGÓN, R. (1994). La pesca en alta mar. Sevilla
- CORRAL SUÁREZ, M. (1993). La conservación de los recursos biológicos del mar en el Derecho internacional vigente. Valladolid
- GARCÍA PÉREZ, M. (1996). La utilización del dominio público marítimo-terrestre. Estudio especial de la concesión demanial. Madrid: Ed. Marcial Pons
- JUSTE RUIZ, J. Y CASTILLO DAUDÍ, M. (2014). La protección del medio ambiente en el ámbito internacional y en la Unión Europea. Valencia: Ed. Tirant lo Blanch
- MARTÍNEZ GIRÓN, J., ARUFE VARELA, A. Y CARRIL VÁZQUEZ, X.M. (2006). Derecho del Trabajo, 2ª ed.. A Coruña: Ed. Netbiblo
- MARTÍNEZ GIRÓN, J., ARUFE VARELA, A. Y CARRIL VÁZQUEZ, X.M. (2005). Derecho de la Seguridad Social. A Coruña: Ed. Netbiblo
- MEILÁN GIL, J.L. (dir.) (2005). Problemas jurídico-administrativos planteados por el "Prestige". Navarra: Ed. Aranzadi
- MEILAN GIL, J.L. (dir.) (2006). Estudios sobre el régimen jurídico de los vertidos de Buques. Navarra: Ed. Aranzadi
- PERNAS GARCÍA, J.J. (2004). Estudio jurídico sobre la prevención de la contaminación industrial: la autorización ambiental integrada. Ed. Atelier
- REY ANEIROS, A. (2001). La Unión Europea frente a las transformaciones del Derecho internacional de la pesca. Valencia: Ed. Tirant lo Blanch
- RODRIGUEZ DOCAMPO, M.J. (2003). La obligación de indemnizar del propietario del buque-tanque. Valencia: Ed. Tirant lo Blanch
- RON LATAS, R. (2000). La incompatibilidad de pensiones en el sistema español de seguridad social. Madrid: Ed. Civitas
- SÁNCHEZ RODRÍGUEZ, L. I. (1986). España y el Régimen internacional de la pesca marítima. Madrid
- SÁNCHEZ RODRÍGUEZ, L. I. (1977). La zona exclusiva de pesca en el nuevo Derecho del mar. Oviedo
- SAURA ESTAPA, J. (1996). Límites del mar territorial. Barcelona
- SANZ LARRUGA, F.J. (1995). O réxime de competencias sobre pesca marítima. Santiago de Compostela: Ed. Xunta de Galicia
- SANZ LARRUGA, F.J. (2003). Bases doctrinales y jurídicas para un modelo de gestión integrada y sostenible del litoral de Galicia. Santiago de Compostela: Ed. Xunta de Galicia
- SCOVAZZI, T. (Edición española a cargo de BOU FRANCH, V.) (1995). Elementos del Derecho internacional del mar. Milano / Madrid
- SOBRINO HEREDIA, J.M. (2012). Recopilación de textos internacionales y de la Unión Europea. A Coruña: Ed. Netbiblo
- SOBRINO HEREDIA, J.M. (2012). "Les relations euro-marocaines concernant la pêche", en DEL VALLE GÁLVEZ, A. (dir.), Inmigración, Seguridad y Fronteras. Problemáticas de España, Marruecos y la Unión Europea en el á. Madrid: Ed. Dykinson
- SOBRINO HEREDIA, J.M. (2013). "Les opérations militaires internationales dans la prévention et la poursuite de la piraterie maritime et l'usage de la force", en FARAMIÑAN, J.M. Y GUTIÉRREZ, V.L. (dirs.),

Coopérat. Barcelona: Ed. Huygens

- SOBRINO HEREDIA, J.M. (2014). Una nueva manifestación de delincuencia organizada transnacional: las actividades de pesca ilegal, no declarada y no reglamentada", en JUSTE RUÍZ, J. Y BOU FRANCH, V. (dirs.), Derecho del mar. Valencia: Ed. Tirant lo Blanch
  - SOBRINO HEREDIA, J.M. (2014). "La politique maritime intégrée de l'UE et les bassins maritimes européens", Cádiz-Tánger: Paix et sécurité internationales: Revue maroco-espagnole de droit international et rel
  - SOBRINO HEREDIA, J.M. (dir.) (2014). La contribution de la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer à la bonne gouvernance des mers et océans. La contribución de la Convención de las Naciones Unidas sobre el derecho del mar a . Napoli: Ed. Scientifica
  - SOBRINO HEREDIA, J.M. Y OANTA, G.A. (2012). "Los acuerdos internacionales de pesca instrumentos indispensables de la Política Pesquera Común de la Unión Europea", Madrid: Noticias de la Unión Europea
  - SOBRINO HEREDIA, J.M. Y REY ANEIROS, A. (1997). La jurisprudencia del Tribunal de Justicia de las Comunidades Europeas sobre la Política Común de la Pesca. Santiago de Compostela: Ed. Xunta de Galicia
  - YTURRIAGA BARBERÁN, J.A. (1996). Ámbitos de jurisdicción en la Convención de las Naciones Unidas sobre el Derecho del mar. Una perspectiva española. Madrid
  - YTURRIAGA BARBERÁN, J.A. (1993). Ámbitos de soberanía en la Convención de las Naciones Unidas sobre el Derecho del mar. Una perspectiva española. Madrid
  - VINCENT, P. (2008). Droit de la mer. Bruxelles: Ed. Larcier
  - NÚÑEZ LOZANO, M. C. (dir.) (2010). Hacia una Política marítima integrada de la Unión Europea. Madrid: Ed. Iustel
-

Bibliografía complementaria	RECURSOS WEB: http://europa.eu.int/index_es.htm http://europa.eu.int/comm/fisheries/policy_es.htm http://www.fao.org/fi/inicio.asp http://www.un.org/Depts/los/index.htm http://www.imo.org/home.asp http://www.itlos.org/RECURSOS WEB: http://europa.eu.int/index_es.htm http://europa.eu.int/comm/fisheries/policy_es.htm http://www.fao.org/fi/inicio.asp http://www.un.org/Depts/los/index.htm http://www.imo.org/home.asp http://www.itlos.org/

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

A Acción Exterior da UE/612402201

Captación e xestión de recursos/612847202

Materias que continúan o temario

Traballo Fin de Master/612847220

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías